

Szólád 2021. 01. 29. 18¹⁶

Balatonföldvári Közös
Önkormányzati Hivatal
8623 Balatonföldvár, Petőfi Sándor u. 1.

Iktatás
időpontja: 2021 FEBR 02.

Mellékletek száma:

Iktatószám: 1329-1/2021

ELNÖK

Ikt. szám: EL-2942-5704/2021.
Tárgy: Tanácsadó levél

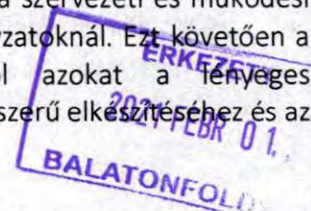
Tisztelt Polgármester Úrhölgy/Úr!
Tisztelt Közgyűlés Elnöke!

Az Állami Számvevőszék befejezte az összes magyarországi önkormányzat, illetve az önkormányzati hivatalok integritásának, vagyis a korrupció elleni védettségének jelen idejű monitoring értékelését. Az integritás kialakítása azért fontos, mert ezáltal átlátható és elszámoltatható egy szervezet működése, amely elősegíti a korrupció és egyéb visszaélések megelőzését. A szervezeti integritásnak alapvető feltétele a szabályozottság, azaz a jogszabályokban előírt belső szabályzatok és nyilvántartások megléte, azok – jogszabályoknak, a szervezet működését meghatározó elemeinek – megfelelő tartalma és gyakorlati alkalmazása.

„Az önkormányzatok ellenőrzése – Az önkormányzatok integritásának ellenőrzése” című ellenőrzés értékeléséről szóló, megyéje településeire, a 66 kiemelt jelentőségű önkormányzatra vonatkozó jelentést jelen levelem mellékleteként csatoltan megküldöm. A jelentés a megyében található önkormányzatok és hivatalaik ellenőrzésének eredményét, az önkormányzatok és hivatalaik együttes településenkénti osztályzatát mutatja be. A jelentés a szervezetre és Önre vonatkozó megállapítást nem tartalmaz, ezért ehhez nem kapcsolódott 15 napos észrevételezés. Az Állami Számvevőszék már az ellenőrzés során élt figyelemfelhívással és szólította meg azon polgármestereket, közgyűlési elnököket és jegyzőket, ahol hiányosságot tárt fel és egyúttal adott lehetőséget még 2020-ban az integritást biztosító lényeges feltételek javítására.

A jelentést Önnek, mint az önkormányzat első számú vezetőjének küldöm meg. Az önkormányzat integritását biztosító feltételek kiépítettségére és annak működésére azonban az önkormányzat hivatala és annak vezetését ellátó jegyző munkája is hatással van. E tekintetben az önkormányzat első számú vezetője és az önkormányzat hivatalának jegyzője közötti függőség megjelenik egyrészt az egyes dokumentumok előkészítésében, az azokról való döntésben. Másrészt Ön határozza meg a jegyző feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában. Az integritási kockázatok csökkentése köreiben tehát fontos, hogy tájékoztassa az önkormányzat hivatalának jegyzőjét az Állami Számvevőszék jelen értékeléséről és felhívja az annak kapcsán szükséges további intézkedések megtételére. A felelősségi körébe tartozó területeken pedig támaszkodjon jegyzőjére.

Az Állami Számvevőszék az ellenőrzést több ütemben végezte. Először a szervezeti és működési szabályzat meglétét és annak lényeges elemeit értékelte az önkormányzatoknál. Ezt követően a csalásmentes integritási környezet megteremtése szempontjából azokat a lényeges dokumentumokat értékelte, amelyek a megalapozott beszámoló szabályszerű elkészítéséhez és az

önkormányzat átlátható gazdálkodásához szükségesek. Ennek keretében az önkormányzatnál a jegyző szabályozási hatáskörébe tartozóan a számviteli politika és a hozzá kapcsolódó szabályzatok, a beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend, a tervezéssel, gazdálkodással kapcsolatos belső szabályzat, továbbá a kötelezettségvállalásra, teljesítés igazolására jogosult személyekről és aláírás-mintájukról vezetett nyilvántartás ellenőrzésére került sor. Emellett az ellenőrzés kiterjedt a polgármester szabályozási hatáskörébe tartozó számlarendre.

Az ellenőrzés során beazonosítottuk azokat a területeket, amelyek alapján Önnek, mint az önkormányzat első számú vezetőjének, valamint az önkormányzat hivatala jegyzőjének saját felelősségi körében további továbblépési lehetőséget biztosít az Állami Számvevőszék a csalásmentes környezet kiépítése, az alapvető integritás feltételek biztosítása érdekében. Ezeket jelen levélem melléklete mutatja be részletesen.

Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy az ellenőrzött szabályozások és nyilvántartások kialakításának célja nem önmagában a jogszabályi rendelkezések betartása, hanem az önkormányzat szabályozottságán keresztül a szabályszerű és csalásmentes gazdálkodás feltételeinek megteremtése, ezáltal az Alaptörvényben előírt átláthatóság és elszámoltathatóság, illetve a tiszta közélet elvének érvényesítése. Ezeknek az alapelveknek érvényesülése hozzájárulhat ahhoz, hogy az önkormányzatok felé irányuló közbizalom erősödjön.

Erre figyelemmel jelen levélem célja többek között az is, hogy rámutasson, mi a jelentősége az egyes ellenőrzött dokumentumoknak a közpénzek szabályszerű, átlátható és elszámoltatható felhasználása szempontjából, és milyen kockázatot hordoz a jogszabályban előírt szabályzatok, nyilvántartások hiánya az önkormányzatok gazdálkodására.

1. A szervezeti és működési szabályzatban olyan alapvető fontosságú, az adott önkormányzat sajátosságait figyelembe vevő rendelkezéseket szükséges rögzíteni, amelyek alapfeltételei az önkormányzat integritás szerinti működésének. A helyi, települési közélet tisztaságának, átláthatóságának egyik legfontosabb eszköze a vagyonyilatkozat-tétel a helyi közügyek vitelében részt vevő képviselők számára. A vagyonyilatkozat-tétel egyben az integritás szempontjából garanciális elemet is jelent a helyi közügyek intézésében, pénzügyi és vagyoni következményekkel járó önkormányzati döntések meghozatalában részt vevő személyeknek. Ehhez szorosan kapcsolódik a jegyző, mint a vagyonyilatkozatok őrzéséért felelős személynek a vagyonyilatkozat átadására, nyilvántartására, a vagyonyilatkozatban foglalt adatok személyes védelmére vonatkozó további szabályoknak szabályzatban történő megállapítása. A vezetés felelőssége, hogy szervezeti szinten a vagyonyilatkozatra vonatkozó előírások, eljárások szabályozva legyenek.
2. A számviteli politika, és az annak keretében elkészítendő szabályzatok, valamint a számlarend jelentik az önkormányzatok szabályszerű gazdálkodási környezetének alapját. A hivatkozott számviteli szabályzatokban kerülnek rögzítésre a könyvvezetés végzéséhez, valamint a beszámoló elkészítéséhez szükséges alapelvek, módszerek, eljárások. Ezért az érintett szabályzatok hiányában nem biztosított az önkormányzat gazdálkodásának átláthatóságát szolgáló beszámoló megalapozottsága és valódisága. Emellett a számviteli szabályzatok a központi költségvetésből kapott támogatások átlátható és elszámoltatható igénybevételéhez és felhasználásához, a közvagyonnal való felelős gazdálkodás feltételeinek kialakításához, a támogatásokkal való szabályszerű elszámoláshoz is szükségesek. Az előírt szabályzatok hiánya a gazdálkodás számviteli alapelvek szerinti

végrehajtást akadályozza, amely következtében az Alaptörvényben előírt átláthatóság és elszámoltathatóság elve nem érvényesülhet.

3. Jogszabályi előírás szerint belső szabályzatban kell rendezni az önkormányzat működéséhez kapcsolódó, az előirányzatokat terhelő pénzügyi kihatással bíró, jogszabályban nem szabályozott kérdéseket, ezek között kiemelten a beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrendet. Az eljárásrendet úgy kell kialakítani, hogy egyértelműen rögzítse a beszerzési folyamatokhoz kapcsolódó felelősségi és hatásköröket. Ha az önkormányzat nem rendelkezik a jogszabály által előírt eljárásrenddel, akkor a beszerzésekhez kapcsolódó feladatok, felelősségi körök nem szabályozottak, sérül a tevékenységének átláthatósága, így az állampolgárok bizalma is meginoghat. Az eljárásrend hiánya növeli az önkormányzat korrupciós kitétségét, valamint kockázatot jelent a közpénzek átlátható felhasználására és a verseny tisztaságára is.
4. Az önkormányzatoknál kiemelten fontos a gazdálkodási jogkörök gyakorlásához kapcsolódó feladatok szabályszerűsége, a kapcsolódó felelősségi körök, valamint a jogkörök gyakorlása közötti összeférhetlenség biztosítása. Ha az önkormányzat nem rendelkezik a jogszabályban előírt gazdálkodási szabályzattal, vagy nem vezet a gazdálkodási jogkörök gyakorlására, különösen a kötelezettségvállalásra és teljesítésigazolásra jogosult személyekről és aláírás mintájukról naprakész nyilvántartást, azzal nem biztosítja a cél szerinti közpénzfelhasználás szabályozottságát, és a nemzeti vagyonnal történő felelős gazdálkodást. A szabályozás és a nyilvántartás hiánya egyúttal nyitva hagyja a visszaélések, jogosulatlan kifizetések lehetőségét is.

Az önkormányzat hivatalát érintő lényeges dokumentumok tekintetében az alábbiakat emelem ki:

1. A szervezeti és működési szabályzat a hivatalok működésének alapvető dokumentuma, amely rögzíti a hivatal szervezeti felépítését, működésének rendjét és a szervezeti egységek megnevezését. Amennyiben a hivatal jogszabályi előírás ellenére nem rendelkezik a feladatokat, a hatásköri és felelősségi viszonyokat meghatározó szervezeti és működési szabályzattal, akkor azzal egyrészt a belső kontrollrendszerének szabályszerű kialakítása és működtetése nem valósult meg. Másrészt a szervezeti és működési szabályzat hiányában nem biztosítja az átlátható és elszámoltatható működés alapvető feltételét, felelősségi és feladat ellátási viszonyokat.
 2. Jogszabályi előírás szerint a hivatal, mint költségvetési szerv vezetőjének, a jegyzőnek értékelnie kell a hivatal belső kontrollrendszerének minőségét, továbbá arról kell nyilatkoznia, hogy az általa vezetett hivatal a megfelelő folyamatokat működtette-e a feladatai ellátása során. A nyilatkozat alapvető célja, hogy a jegyző megalapozott információkkal rendelkezzen a vezetése alatt álló szerv működéséről és ez alapján a valóságnak megfelelően töltse ki és írja alá az éves beszámolóval együtt a jogszabályban előírt tartalmú nyilatkozatot. Amennyiben a költségvetési szerv vezetője nem teszi meg a nyilatkozatot, abban az esetben megkérdőjelezhető az, hogy a belső kontrollrendszert kialakította-e és működtette-e, továbbá megfelelő információval rendelkezett-e a hivatal belső kontrollrendszerének kialakításáról és működéséről.
 3. A jogszabályban előírt integrált kockázatkezelési rendszer olyan folyamatalapú kockázatkezelési rendszer, amely a szervezet minden tevékenységére kiterjed, egységes módszertan és eljárások alkalmazásával. A szervezet célkitűzéseinek és értékeinek
-

figyelembevételével biztosítja a szervezet kockázatainak teljes körű azonosítását, azok meghatározott kritériumok szerinti értékelését, valamint a kockázatok kezelésére vonatkozó intézkedési terv elkészítését és az abban foglaltak nyomon követését. Ha a hivatal az integrált kockázatkezelés eljárásrendjét nem alakította ki, nem történt meg a szervezeti célok elérését veszélyeztető kockázatok azonosítása, értékelése, ennek hiányában nem volt biztosított a hibák megelőzése és feltárása sem.

4. Jogszabályi előírás szerint belső szabályzatban kell rendezni a költségvetési szerv működéséhez kapcsolódó, az előirányzatokat terhelő pénzügyi kihatással bíró, jogszabályban nem szabályozott kérdéseket, ezek között kiemelten a beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrendet. Az eljárásrendet úgy kell kialakítani, hogy egyértelműen rögzítse a beszerzési folyamatokhoz kapcsolódó felelősségi és hatásköröket. Ha a hivatal nem rendelkezik a jogszabály által előírt eljárásrenddel, akkor a beszerzésekhez kapcsolódó feladatok, felelősségi körök nem szabályozottak, sérül a tevékenységének átláthatósága, így az állampolgárok bizalma is meginoghat. Az eljárásrend hiánya növeli a hivatal korrupciós kitétségét, valamint kockázatot jelent a közpénzek átlátható felhasználására és a verseny tisztaságára is.
5. A hivatalnál kiemelten fontos a gazdálkodási jogkörök gyakorlásához kapcsolódó feladatok szabályszerűsége, a kapcsolódó felelősségi körök, valamint a jogkörök gyakorlása közötti összeférhetetlenség biztosítása. Ha a hivatal nem rendelkezik a jogszabályban előírt gazdálkodási szabályzattal, vagy nem vezet a gazdálkodási jogkörök gyakorlására, különösen a kötelezettségvállalásra és teljesítésigazolásra jogosult személyekről és aláírás mintájukról naprakész nyilvántartást, azzal nem biztosítja a cél szerinti közpénzfelhasználás szabályozottságát, és a nemzeti vagyonnal történő felelős gazdálkodást. A szabályozás és a nyilvántartás hiánya egyúttal nyitva hagyja a visszaélések, jogosulatlan kifizetések lehetőségét is.

Az Állami Számvevőszék célja, hogy ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, a közpénzügyi helyzet javulását, ezért kiemelten fontosnak tartja a pozitív változások elindítását, illetve folytatását.

A szabálykövetésnek és a rendezettségnek a COVID-19 világjárvány időszakában kiemelt jelentősége van, amelynek nehéz megfelelni nap mint nap. Ezért a működésben a szabályozottság nélkülözhetetlen. Mindehhez adott tanácsot most Önnek az önkormányzatok monitoring típusú ellenőrzésével az Állami Számvevőszék, rámutatva az önkormányzati integritás lényeges pontjaira, bemutatva az egyes területekért felelős vezetőket, valamint megjelölve az Ön vezetéséhez tartozó felülvizsgálendő és további előrelépést jelentő területeket.

Arra biztatom, hogy munkájában támaszkodjon a belső ellenőrzésre, egyrészt a már 2020-ban végrehajtott intézkedések tekintetében, másrészt a még 2021-ben javítandó területeken. A belső ellenőrzés része a közpénzügyi ellenőrzés hármasszögű védelmi vonalából az első védelmi vonalnak, amelynek kiemelt feladata tevékenységén keresztül elősegíteni a szabályszerű közpénzfelhasználást és a köztulajdon védelmét. Ehhez a belső ellenőr akkor tud valós időben hozzájárulni, ha nem csak utólagos ellenőrzéseket végez. A belső ellenőrzésnek képessé kell válnia, hogy felmérje a valós kockázatokat, beleértve az integritási kockázatokat is.

A már kiépített integritás kontrollok érvényesülése, azok karbantartása, fejlesztése azonban ugyanilyen fontosságú a jövőben a hatásos ellenálló képesség biztosítása érdekében. Ez hozzájárul az önkormányzat jogszabályoknak megfelelő, integritás alapú működéséhez, a korrupciós kockázatok szervezeti szintű csökkentéséhez és a polgármesteri esküjében foglaltak érvényesítéséhez.

Hiszek abban, hogy a korrupció elleni fellépés kulcsa az összefogás és a megelőzés. Ezért bízom benne, hogy az önkormányzatnál a számvevőszéki tapasztalatok hasznosítása, ez alapján a kontrollok és védelmi rendszerek fejlesztése csökkentheti a visszaélések és a korrupció veszélyét. Remélem, hogy levelem kellő támogatást nyújt a pozitív változások elindításához, illetve folytatásához. Bízom benne, hogy intézkedéseivel Ön is hozzájárul ahhoz, hogy Magyarországon mindenkor integritástudatos és szabályosan gazdálkodó önkormányzatok működjenek.

Budapest, 2021. január hó 29. nap

Tisztelettel:

Domokos László

s. k.

Melléklet:

1. Kimutatás az ellenőrzés során feltárt, felülvizsgálandó területekről
 2. Az ellenőrzés során értékelt dokumentumok kiadásáért felelős vezető
 3. Jelentés
-

Az ellenőrzés során értékelt dokumentumok kiadásáért felelős vezető

	Hivatal	Felelős vezető		Önkormányzat	Felelős vezető
1	Szervezeti és működési szabályzat	Jegyző	1	Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendelet	Polgármester
2	A vagyonyilatkozat átadására, nyilvántartására, a vagyonyilatkozatban foglalt személyes adatok védelmére vonatkozó szabályzat	Jegyző			
3	Vezetői nyilatkozat a belső kontrollrendszer minőségéről	Jegyző			
4	Szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendje	Jegyző			
5	Integrált kockázatkezelés eljárásrendje	Jegyző			
6	Számviteli politika	Jegyző	2	Számviteli politika	Jegyző
7	Az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata	Jegyző	3	Az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata	Jegyző
8	Az eszközök és a források értékelési szabályzata	Jegyző	4	Az eszközök és a források értékelési szabályzata	Jegyző
9	Pénzkezelési szabályzat	Jegyző	5	Pénzkezelési szabályzat	Jegyző
10	Számlarend	Jegyző	6	Számlarend	Polgármester
11	Beszerezések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend	Jegyző	7	Beszerezések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend	Jegyző
12	A tervezéssel, gazdálkodással kapcsolatos belső szabályzat	Jegyző	8	A tervezéssel, gazdálkodással kapcsolatos belső szabályzat	Jegyző
13	A kötelezettségvállalásra, teljesítés igazolására jogosult személyekről és aláírás-mintájukról vezetett nyilvántartás	Jegyző	9	A kötelezettségvállalásra, teljesítés igazolására jogosult személyekről és aláírás-mintájukról vezetett nyilvántartás	Jegyző

SZÓLÁD KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

Az önkormányzatok integritásának ellenőrzése során feltárt hiányosság

1	Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendelet	X
1a	Átruházott hatáskörök, önkormányzat szervei, jogállása, vagyonynyilatkozat bizottság	X
2	Számviteli politika	-
2a	lényeges, nem lényeges, jelentős, nem jelentős szabályozása	-
3	Az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzata	-
3a	mennyiségi felvétellel történő leltározás gyakorisága	-
4	Az eszközök és a források értékelési szabályzata	-
4a	követetések értékelésének szabályai	-
5	Pénzkezelési szabályzat	-
5a	napi készpénz záró állomány	-
6	Számlarend	X
6a	főkönyvi és az analitikus nyilvántartás kapcsolata	X
7	Beszerzések lebonyolításával kapcsolatos eljárásrend	-
8	A tervezéssel, gazdálkodással kapcsolatos belső szabályzat	-
8a	kötelezettségvállalásra, teljesítés igazolás szabályozása	-
9	A kötelezettségvállalásra, teljesítés igazolására jogosult személyekről és aláírás-mintájukról vezetett nyilvántartás	-